

Raitiotien hankesuunnitelma Pirkkalasta Linnainmaalle

Maastokävely Pappilan alueen asukkaille 13.6.2022

TAUSTA

Raitiotien hankesuunnitelman luonnoksia Linnainmaan suuntaan esiteltiin työpajassa 11.4.2022. Aukkaat esittivät tilaisuudessa huolensa Teiskontien eteläpuoleisen metsän säilymisestä ja kaipasivat tarkempaa ja havainnollisempaa tietoa suunnitelmista. Suunnitelmia tarkennettiin jo työpajassa saadun palautteen perusteella. Lisäksi päätettiin järjestää ohjattu maastokävely, jolla olisi mahdollista keskustella suunnitelmista paikan päällä.

KUTSUT

Kutsut maastokävelylle lähetettiin 31.5.2022 sähköpostitse Pappilan ja Irjalan omakotiyhdistyksille, jotka jakoivat kutsua pyydetyksi jäsenilleen mm. Facebookissa.

TOTEUTUS

Alueen asukkaille järjestettiin maastokävely ma 13.6.2022 klo 17 alkaen. Ennakkoon ilmoittautuneita oli 13. Ennakkoon ilmoittautuneista kolme ei saapunut, mutta neljä ilmoittautumatonta saapui paikalle, joten kävelylle lähti 14 asukasta. Lisäksi yksi sattumalta paikalle tullut osallistui alkuinfoon ja sai kartan.

Kävelykierros aloitettiin Linnainmaan Lidlin parkkipaikalta, jossa pidettiin alkuinfo. Tampereen Raitiotie Oy:n kehityspäällikkö Ville-Mikael Tuominen kertoi raitiotien hankesuunnittelun tilanteesta ja esitteli mukana olleet Tampereen kaupungin ja suunnittelukonsulttien asiantuntijat.

Tampereen kaupunki

Heljä Aarnikko, liikenneinsinööri
Jouni Sivenius, kuntatekniikan suunnittelupäällikkö
Jyrki Lehtimäki, ympäristösuunnittelija, viheralueiden suunnittelu
Saija Kouko, erikoissuunnittelija, asemakaavoitus
Ulla Tiilikainen, erikoissuunnittelija, asemakaavoitus

Tampereen Raitiotie Oy

Ville-Mikael Tuominen, kehityspäällikkö

Ramboll Finland Oy

Riikka Salli, hankesuunnitelman projektipäällikkö
Juho Suolahti, tekninen suunnittelu
Else Luotinen, vuorovaikutus
Anne Vehmas, vuorovaikutus

Osallistujille jaettiin paperituloste suunnitelmakartasta, joka oli lähetetty pdf-muodossa ilmoittautuneille myös sähköpostitse. Anne Vehmas Rambollista kertoi kävelyn käytännön toteutuksesta ja Juho Suolahti selitti jaettujen karttaotteiden merkintöjä.

Osallistujat oli jaettu ilmoittautumisten pohjalta kahteen ryhmään, jotka kävelivät Lidlin pysäköintialueelta Tampereen keskustaan päin tarkastellen suunniteltua ratikkareittiä ensin metsän puolelta ja paluumatkalla nykyisen Teiskontien varren jalkakäytävän ja pyörätien suunnasta.

Metsään oli merkitty tilaisuutta varten punakeltaisin paperinauhoin suunnittelualueen uloin reunalinja (kävelytien luiskun eteläreuna kartalla). Merkitty linjaus ei vielä tässä suunnitteluvaiheessa ole aivan tarkka (yksittäisiä, lähimpiä puita voidaan joutua kaatamaan merkkinauhan eteläpuoleltakin), mutta pääosin merkkinauhojen metsänpuoleinen alue arvioidaan voivan säilyä nykyisellään.

ASUKKAIDEN KYSYMYKSET JA KOMMENTIT

Yhteinen alkuinfo

- Kysyttiin mielipiteiden vaikuttavuutta eli huomioidaanko niitä suunnittelussa ja päätöksenteossa
 - Asukkaille kerrottiin, että suunnitelmaa on jo nyt muutettu aiempien kommenttien pohjalta. Tämä maastokävelykin on järjestetty työpajassa saadun palautteen vuoksi.
- Kysyttiin selityksiä muutamille karttamerkinnoille
- Esitettiin huoli metsäalueelle kohdistuvista muutoksista
- Ihmetystä herätti, miksi raitiotielinjaus ei metsän kohdalla kulje lähempänä Teiskontietä (valtatie 12)
 - Ratkaisua perusteltiin liito-oravien kulkuyhteydellä; Teiskontien ja raitiotieradan välissä tulee säilyttää nykyisiä puita, jotta liito-oravan liitomatka ei kasva liian suureksi nelikaistaista Teiskontietä ylittäessä. ELY-keskus edellyttää puiden säästämistä Teiskontien viereen.
 - Kävelyn edetessä asukkailta nousi kysymys, miksei Teiskontien ajoratojen väliin voisi istuttaa puita liito-oravien kulun tukemiseksi, jolloin raitiotie saataisiin lähemmäksi Teiskontietä ja metsän menetystä minimoitua. Ideaa pidettiin muuten erinomaisena, mutta kaupunki ei voi päättää tällaisesta ratkaisusta, koska Teiskontie on ELY-keskuksen alaisuudessa. ELY-keskus pitää puita ajoratojen välissä liikenneturvallisuusriskinä.

Heikkilänkatu

- Kysymykseen valtatie 9, itäisen ohikulkutien ylittävstä sillasta vastattiin, että nykyisen sillan pohjoispuolelle rakennetaan uusi silta, johon sijoittuvat raitiotien raiteet, lännen suunnan ajorata ja uusi jalankulun ja pyöräliikenteen väylä.
- Yhteys senioritalolta tulevalle raitiotiepysäkille koettiin ongelmalliseksi reilun kilometrin mittaisen kiertomatkan sekä ylä- ja alamäkien myötä. Nykyisen bussilinjan 16 säilyttämistä pidettiin tärkeänä, jotta riittävät julkiset yhteydet senioritalolta säilyisivät. Tuotiin esiin, että moni ikäihminen käyttää myös Pali – palvelubussia.
- Heikkilänkadun pysäkin paikka koettiin huonosti alueen asukkaita palvelevaksi. Kulkeminen hämärän aikaan pysäkille valaisemattomia metsäpolkuja pitkin tai vaihtoehtoisesti kiertäen pitkä matka nähtiin ongelmallisena.
- Pysäkkiä toivottiin nykyiseen suunnitelmaan nähden lähemmäksi Teboilia/Luhtaankatua, että kävely olisi helpompaa asukkaille. Nykyisin sillalta kulkee vain vähän kävelijöitä.
- Myöskään liityntäpysäköinnin ei nähty hyödyttävän asukkaita.

- Metsää toivottiin säästettäväksi pysäkin läheltä mahdollisimman paljon ja sitä asukkaat pitivät erittäin tärkeänä molemmissa ryhmissä
- Teboilin kohdalla raitiotien ei todettu aiheuttavan isoja muutoksia puustoon
- Teboilin risteyksen tuntumassa käytiin läpi pyöräilyn ja jalankulun reittien säilymistä ja uusia suunnitteluratkaisuja. Nykyisen pyöräyhteyden säilyminen nähtiin tärkeänä, sillä se on isolla käytöllä.

Heikkilänsäädun ja Luhtaansäädun liittäminen

- Kysyttiin liittämisen valo-ohjauksesta ja sen kulkemista hidastavasta vaikutuksesta. Liikennevalot nähtiin mahdollisuutena parantaa liikennevirran tasaisuutta, mutta valojen toivottiin vaihtuvan nopeammin kuin osassa jo nykyisin Tampereen raitiotien yhteyteen toteutetuissa valo-ohjatuissa risteyksissä.
- Risteyksen jälkeen tiedusteltiin, kuinka paljon nykyinen pyörätielinjaus siirtyy. Heikkilänsäädun suuntaisen pyörätien kerrottiin siirtyvän noin 5–10 metriä etelään päin ja nykyisen mutkan suoristuvan.
- Teiskontien alittavan alikulkukäytävän todettiin säilyvän nykyisellään, mutta jalkakäytävä- ja pyörätieyhteys sinne siirtyy Luhtaansäädun varteen ja liittämisen

lähelle. Raitiotien tasoyhteyden jälkeen reitti tekee mutkan alikululle. Siitä haarautuu myös uusi yhteys Teiskontien bussipysäkille, joka säilyy nykyisellä paikallaan. Nykyinen itä-länsisuuntaisen pyörätien ja alikululle johtavan pyörätien risteämiskohta on koettu näkemiltään hankalaksi. Sen poistumista ja valo-ohjattua suojatietä radan yli pidettiin hyvänä.

- Aukkaat kommentoivat Teiskontien alikulun olevan hyvin aktiivisesti käytetty reitti mm. bussipysäkille, jota käyttävät Niihamalle ratsastamaan kulkevat, palvelukodin työntekijät sekä keskustaan liikkuvat.

Metsäinen puistoalue

- Metsän todettiin olevan tärkeä kaistale asutuksen ja Teiskontien välissä. Jo sähkölinjan raivaus lisäsi valojen näkymistä ja melua.
- Molemmissa ryhmissä oltiin huolestuneita kasvavan valosaasteen määrästä harvanevan puuston myötä, sillä jo nykyisin Teiskontien valaistuksen todettiin näkyvän häiritsevästi osaan puuston laidalla sijaitsevista asunnoista. Pyörätien tuleva valaistus arvioitiin toteutettavan nykyisiä matalammilla pylväillä, mutta isompaa haittaa asukkaat ovat kokeneet pyörätien sijaan nimenomaan Teiskontien valaistuksesta.
- Polun todettiin säilyvän nykyisellään vielä vähän sähkölinjan jälkeenkin länteen päin kuljettaessa. Tätä pidettiin hyvänä asiana, vaikka puita joudutaan poistamaan nykyisen kävelytien reunasta. Vihreää toivottiin jätettävän nykyisen metsäpolun viereen mahdollisimman paljon.

- Keskusteluun nousi parin vuoden takainen raitiotien seudullisen yleissuunnitelman suunnitelmakuva, joka oli herättänyt huolta lähiasukkaissa. Asukas oli tuolloin ollut yhteydessä Rambollin suunnittelijaan. Nykyisen raitiotiesuunnitelman ratkaisujen myötä aiempi huoli todettiin kuitenkin aiheettomaksi.
- Metsän kaventuessa puiden tuulikaatojen pelätään lisääntyvän, kun aukean alueen määrä kasvaa metsän laidalla. Asukkaat näyttivät metsässä olevia pystyyn kuolleita kuusia, joita he ovat pyytäneet kaatamaan. Toisessakin ryhmässä keskusteltiin alueella tapahtuneista kirjanpainaajaan sairastuneiden puiden kaadoista. Alueella todettiin esiintyvän kirjanpainajaa, todennäköisesti myös puissa, joita jouduttaisiin kaatamaan raitiotien alta. Kirjanpainajan kerrottiin vaikuttavan erityisesti kuusiin ja sen tunnistaa runsaasta pihkavanojen määrästä rungossa. Sairastuneet puut kuivuvat pystyyn, mutta eivät kaadu ennen juurien mätänemistä. Kerrottiin, etteivät kirjanpainajatoukat elä kuolleessa puussa, jonka vuoksi kuivuneita, kaadettuja puita voidaan jättää alueelle monimuotoisuuden lisäämiseksi.
- Vanhojen kuusien määrän todettiin vähenevän kriittisiltä kohdilta. Osassa vaikutti jo olevan kuitenkin kirjanpainajan toukkien aiheuttamaa tautia. Vanhojen mäntyjen säilyminen koettiin tärkeäksi alueen luontoarvojen kannalta.
- Polun vieressä sijaitsevan kallion todettiin säilyvän melkein kokonaan ja puuston säilyvän kallion päällä. Raitiotie tulee alemmalle tasolle kuin kallion yläpinta. Kallio muodostaa näin luonnollisen melumuurin metsään ja asutukseen nähden. Maastoon ja kartalle merkityn luiskan ulkoreunan korostettiin säilyvän puuston kaadon uloimpana maksimirajana, mikäli viereisten puiden juurakko ei vain vahingoitu.
- Kohdassa, jossa luiska ulottuu lähimmäksi asutusta, iso pala metsää todettiin poistuvan. Luiskauksen uloimpaa rajaa merkitsevien paperinauhojen säilyttämistä toivottiin mahdollisimman pitkäksi aikaa, jotta muutkin naapurit voivat käydä tarkastelemassa kuinka laajalta alueelta puustoa tultaisiin poistamaan. Sovittiin, että nauhat jätetään metsään. Ne putoavat aikanaan vetyessään.
 - Raitiotien sijoittumista Teiskontien eteläpuolelle perusteltiin sillä, että Teiskontien ja Alasjärven rannan välillä sijaitsee liito-oravien lisäksi paljon muitakin luontoarvoja, joiden vuoksi raitiotien linjaaminen Teiskontien pohjoispuolelle olisi ollut ongelmallista.
- Metsäisen puistoalueen puuston säilyminen nähtiin kriittisenä. Keskustelussa nostettiin esille, ettei puistoksi kaavoitettua aluetta muuteta liikenneväyläksi ilman asemakaavamuutosta. Mikäli raitiotiehanke edetään, asemakaavan muutoksen yhteydessä järjestetään lisää vaikutusmahdollisuuksia asukkaille, jolloin raitiotien vaikutuksista on mahdollista keskustella tarkemmin.

- Aasukkaat toivoivat, että raitiotie sijaitsisi mahdollisimman lähellä Teiskontietä ja kavennettavan puiston ala olisi mahdollisimman pieni.
 - Puuston kaatamiselta ei voi hankkeen yhteydessä täysin välttyä, mutta reunavaikutuksia pyritään minimoimaan.
- Metsän merkitys on korostunut myös koronan myötä. Lapset tykkäävät leikkiä metsässä.
- Alueen päiväkotien kerrottiin myös hyödyntävän puistoa aktiivisesti lasten leikkipaikkana. Lapset leikkivät eritoten siirtolohkareita hyödyntäen. Keskustelun yhteydessä todettiin, että mikäli työmaan yhteydessä syntyy siirtolohkareita siirrettäväksi maisemointikäyttöön, ne olisivat asukkaille mieluisa keino säilyttää alueen luontoarvoja muutoksen yhteydessä.

Teiskontien ylittävä silta

- Keskusteltiin suunnitellun raitotiesillan korkeudesta. Silta palvelee vain raitiovaunuliikennettä.
- Sillan todettiin olevan tarpeen olla hyvinkin korkea tiellä kulkevien erikoiskuljetusten vuoksi.
- Sillasta tulee melkoinen maamerkki, joka näkyy Alasjärven takaakin.
- Siltaa lukuun ottamatta raitiotien, jalkakäytävän ja pyörätien todettiin pysyvän pääosin Teiskontien kanssa nykyisessä tasossa.

Alasjärvi ja virkistysyhteydet

- Todettiin, että suunniteltu raitiotiesilta ylittää viistosti uimarannan ajoyhteyden, jota voidaan joutua hieman muokkaamaan mm. sillan pilareiden vuoksi. Teiskontien alikulku ja uimarannan parkkipaikka säilyy nykyisellään. Parkkipaikan käyttöasteen kerrottiin olevan korkea erityisesti kesäaikaan, mutta käyttöä on myös muinakin vuodenaikoina.
- Golfkentälle suunnitellun pysäkin nähtiin palvelevan uusia tulevia asukkaita nykyisten asukkaiden sijaan. Golfkentän alueella toivottiin säilyvän luontoliikkumisen mahdollisuuksia yhtenäisten julkisten reittien muodossa, ettei alueella liikkuesssa tarvitsisi kulkea asuintonttien takapihojen kautta. Myös hiihtolatuyhteydet talvisin golfkentän vierestä ja kautta nähtiin tärkeiksi.
- Asukkaat olivat huolissaan Alasjärven kantokyvystä, kun golfkentällekin tulee uusi asuinalue. Toivottiin, ettei Alasjärvelle tulisi leirintäaluetta, vaan se säilyisi virkistysalueena.
- Suunnitellun raitiotien vaikutuksista virkistysreitteihin kannettiin huolta. Yhtenäisten hiihtolatujen, maastopyöräilyn, metsäjuoksun ja koirien ulkoilutuksen edellytykset nähtiin tärkeänä säilyttää, sillä ne ovat monen asukkaan tärkeitä vapaa-ajanvieton aktiviteetteja alueella. Reittien yhtenäisenä säilymistä pyydettiin tarkastelemaan huolellisesti. Huoltoaseman alapuolelta kerrottiin lähtevän latu, joka olisi tärkeä säilyttää, kuten myös uimarannan alueen reitit. Todettiin, että ne pyritään säilyttämään. Huomioitavaksi nostettiin myös matonpesupaikka, johon raitiotiellä ei tule olemaan vaikutuksia.

Joukkoliikenne ja pyöräily

- Raitiotielinjan suoruutta kommentoitiin ja kommentin yhteydessä keskusteltiin linjan suoruuden vaikutuksesta matkanteon mukavuuteen kyydissä olijalle.
- Keskusteltiin myös bussilinjojen muutosten vaikutuksesta asukkaiden kulkemiseen. Vaihtoyhteyksien lisääntyminen todettiin aiheuttavan monella halukkuutta vaihtaa yksityisautoilun pariin. Eräs asukkaista kommentoi mieluummin kulkevasa pitkänkin matkan pysäkillä, jos vaihtoja ei tarvitsisi tehdä. Toisaalta, kuten aiemmin ilmaistiin, pitkä matka pysäkillä nähtiin ongelmallisena erityisesti vanhemman väestön itsenäisen liikkumisen kannalta. Toisaalta todettiin myös, että vaihtaminen Kaupin kampuksen ratikkapysäkillä on helppoa ja liityntälinja on parantanut joukkoliikenteen vuorotiheyttä omalla asuinalueella.
- Raitiotiepysäkkien pyöräpysäköinnistä todettiin, että runkolukitusmahdollisuus ja katos ovat tärkeitä. Osa asukkaista olisi valmiita pyöräilemään reilun kilometrin matkan kotoa pysäkillä keskusta päin siirtyessä.
 - Nykyisin pyritään järjestämään jokaisen pysäkin yhteyteen katettu ja runkolukittava liityntäpysäköintimahdollisuus, vaikkakin pyöräpaikkojen määrä vaihtelee pysäkillä riippuen.

- Alueen pyöräteiden uusiminen nousi keskusteluun. Asukkaille kerrottiin, että pyöräteitä uusitaan Irjalankadulle asti ja loput jäävät odottamaan raitiotien rakentamisvaihetta.

Lopuksi

- Alueen omakotitaloyhdistyksen edustajat nostivat vielä esille, että usean sadan kotitalouden laajuisen yhdistyksen jäsenille suurin huoli on ollut puiston säilyminen.
- Osallistujat kiittivät maastokävelystä, jolla suunnitelmista sai konkreettisemmän mielikuvan maastoon paikannettuna ja suunnitelmia oli helpompi ymmärtää selitettynä. Itsekseen suunnitelmakarttoja tutkailemalla syntyi vain kauhuskenaarioita.

Osallistujille lähetettiin kävelyn jälkeen sähköpostiviesti karttaliitteen kera. Viestissä kerrottiin, että paperiset merkkinauhat jätetään metsään asukkaiden toivomuksen mukaisesti ja että raitiotien suunnittelun jatkovaiheita voi parhaiten seurata tilaamalla sähköpostiinsa uutiskirjeen hankkeen verkkosivuilta

<https://www.tampereenratikka.fi/suunnittelu/pirkkala-linnainmaa/>

